

NUOREN ARABIHEVOSEN KOULUTUS – kesäkausi

SAHY Jäsenlehdessä 1/2011 aloitin artikkelisarjan nuorten arabihevosten kouluttamisesta. Sarjan ensimmäisessä osassa käsiteltiin koulutusta yleisesti ja paneuduttiin lähemmin 1-vuotiaaksi tulevan vieroitetun varsan koulutuksen ensiaskeliin kevätkaudella. Tässä artikkelin toisessa osassa keskityn tarkemmin 2-vuotiaan kesäkauteen.

Kaikkien nuorten hevosten on hyvä päästä kesällä laitumelle ainakin muutamaksi viikoksi pureskelemaan oppimiaan asioita ja nauttimaan vihreästä ruohosta ikäistensä tovereiden seurassa. Usein kuitenkin kesällä on tapahtumia, lähinnä näyttelyitä, joihin nuoria hevosia halutaan viedä. Näin olen hevosta ei voi vain "unohtaa" laitumelle koko kesäksi, vaan sen kanssa on aloitettava treenit ennen näyttelyä. Jos vain mahdollista, varsa kannattaa ottaa öiksi sisään talliin noin kuukausi ennen näyttelyä, jolloin sen ruokintaa voidaan seurata yksilöllisemmin ja sen karva pysyy lyhyenä. Samalla on helppo aloittaa treenaaminen näyttelyyn tauon jälkeen. 1-vuotiaalle riittää keväällä opetettujen asioiden kertominen, mutta 2- ja 3-vuotiaiden kanssa voidaan jo tehdä vähän enemmän.

2-vuotiaan kesä

Jos koulutus on sujunut normaalissa aikataulussa, 2-vuotiaan on tässä vaiheessa hyvä alkaa uutena asiana opettelemaan ohjasajoa, joka valmistelelee sitä myöhempää sisäänratsastusta varten erinomaisella tavalla. Ohjasajon hyvä puoli on se, että siinä voidaan opettaa varsalle lähes kaikki käskyt maasta käsin, mitä tarvitaan myöhemmin sitten ratsastuksessa. Lisäksi varsa oppii ohjastuntuman tällä tavalla paremmin kuin kiinteillä sivuohjilla, sillä ohjasajossahan ajo-ohjat tulevat suoraan ohjaajan käteen ja hän voi käyttää niitä aivan kuten ratsastuksessa. Ohjasajaen voi myös hyvin mennä maastoon erilaisia teitä pitkin, jolloin varsa oppii kohtaamaan mahdollisesti autoja ja muita uusia asioita jo tässä vaiheessa ilman ratsastajaa.

Ohjasajon opettelu on syytä kuitenkin aloittaa aidatulla kentällä tai pyöröaitauksessa, josta varsa ei pääse karkuun. Kouluttajan on hyvä olla kokenut ajo-ohjien käsittelijä, jotta mahdollisissa "nopeissa tilanteissa" ajo-ohjat eivät mene solmuun eikä varsa pääse irti. Ensimmäisillä kerroilla mukana on hyvä olla myös toinen avustaja, jos se on mahdollista. Ajo-ohjat voidaan alkuun vain kiinnittää kuolainrenkaisiin ja tuoda ulko-ohja varsan kaulan yli, jolloin varsaa voidaan juoksuttaa ympyrällä kahdella ohjalla. Tästä edetään siihen, että ulkopuolen ajo-ohja tulee juoksumatkaan sivurenkaan läpi ja selän yli juoksumatkaan käteen. Sisäpuolen ajo-ohja voi edelleen tässä vaiheessa tulla kuolaimesta suoraan juoksumatjalle, jotta sillä voidaan tarvittaessa taivuttaa varsan kaulaa, jos se lähtee ryntäämään.

Kun varsa toimii hyvin molemmissa kierroksissa tällä tavalla, voidaan ulkopuolen ajo-ohja tuoda kintereiden takaa juoksumatjalle käteen. Tärkeää tässä on se, että juoksumatvyyden ul-

Vuotiaan kanssa tutustumassa kentällä oleviin esineisiin. Kuva: Miia K.

kopuolen sivurengas on riittävän alhaalla, jotta sen läpi tuleva ajo-ohja pysyy varsan kintereiden takana kovassakin menossa. Jos rengas on liian korkealla, ajo-ohja nousee hännän tyveen tai jopa pois takajalkojen takaa selän päälle, jos varsa pukittaa tai potkii ja näin varsa oppii hyvin nopeasti pääsemään pois tilanteesta.

Monelle arabille tämä vaihe aiheuttaa dramaattisia ensireaktioita. Toiset juoksevat "kauhuissaan" pakoon häntä koipien välissä, kun taas toiset potkivat ja pukittelevat ajo-ohjaa vastaan hyvinkin rajusti. Kokemukseni mukaan nämä hevoset, jotka potkivat ja vastustavat ajo-ohjaa takajalkojen takana ovat yleensä loppujen lopuksi hyvin helppoja totuttaa tähän, kunhan ne pidetään liikkeessä koko ajan ja annetaan niiden vain potkia aikansa. Nämä yksilöt kun eivät varsinaisesti pelkää, vaan niitä vain ärsyttää joutua ajo-ohjien väliin. Pa-

Irtohypytystä vapaana: kuvassa hevonen tulee esteelle liian kovassa vauhdissa, jolloin se ponnistaa liian kaukaa ja laakana, eikä silloin käytä itseään optimaalisesti hypyn aikana. Kuva: Miia Koistinen

Ohjasajon alussa hevonen kulkee selkää alhaalla eikä ota takajalkoja alleen
Kuva: V.H. Al-Yazi BE ox, Anni Kinnunen

Työskentelyn edetessä hevonen alkaa kantamaan itsensä paremmin ja käyttää koko kroppaansa astuen takajaloillaan syvemmillä alleen.
Kuva: V.H. Al-Yazi BE, Anni Kinnunen

koonjuoksijoilla kestää kauemmin tottua tilanteeseen ja niitä saattaa joutua treenaamaan useita kertoja, jotta ne pikkuhiljaa rauhoittuvat ja rentoutuvat.

Varsinainen ohjasajo aloitetaan vasta sitten, kun varsaa voi juoksuttaa molempiin suuntiin ulkoajo-ohja takajalkojen takana kaikissa askellajeissa. Silloin juoksuttaja vain siirtyy luontevasti varsan taakse. Viimeistään tässä vaiheessa pitää sisäpuolenkin ajo-ohjan olla pujotettu juoksutusvyön sivurenkaan läpi. Kun varsa osaa rauhallisesti pysähtyä, peruuttaa pari askelta, ohjautua suoralla ja kaarteissa, vaihtaa suuntaa sekä lähteä liikkeelle ajajan merkistä, voidaan lähteä pois aidatulta alueelta alkuun vaikka pellolle ja sen jälkeen rauhallisille teille.

Taitava ohjasajaja voi jopa tehdä puomityöskentelyä ja irtohypyttää varsaa kahdella ohjalla, mikä on huomattavasti parempi tapa kuin antaa varsan opetella hyppäämistä täysin vapaana kujassa. Ympyrällä kahdella ohjalla varsan vauhtia voidaan kontrolloida ja sen muotoon voidaan vaikuttaa, jolloin se saadaan hyppäämään paremmalla tekniikalla kuin "villi-

nä ja vapaana". Kahdella ohjalla juoksuttamalla voidaan hypytekniikkaa hioa yllättävänkin paljon, varsinkin jos käytetään lisänä vielä löysälle turpahihnaan kiinnitettyä kiinteää martingaalia, joka kiinnitetään etujalkojen välistä juoksutusvyöhön. Arabi kun ei useinkaan käytä hypyissä riittävästi selkäänsä, vaan haluaa hypätä ennemminkin pää ylhäällä ja selkää alhaalla. Jos varsa kuitenkin jo nuorena opetetaan hyppäämään ilman ratsastajaa juoksuttamalla kahdella ohjalla, sen tekniikka kehittyy huomattavasti paremmaksi. Samaa harjoittelua voidaan käyttää myös aikuisena ratsain hyppäämisen lisäksi.

Kuten edellisessäkin artikkelissani sanoin "monta tietä vie Roomaan" ja sanon sen tässä jälleen kerran. Edellä kuvailemani tapa opettaa varsa ohjasajolle on se, mitä itse olen tottunut käyttämään, mutta varmasti on muita aivan yhtä toimivia tapoja. Pääasia on, että kouluttaja tietää mitä on tekemässä, jotta ajo-ohjat pysyvät kontrollissa eikä varsa pääse irti.

Hyvää kesänjatkoa kaikille!
– Hanna Sinkkonen

TÄSSÄ VOISI OLLA SINUNKIN MAINOKSESI!

Katso hinnat sivulta 3 ja ota yhteyttä: lehti@sahy.fi